

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
etapa locală, 18 februarie 2017
Clasa a IX-a

Toate subiectele sunt obligatorii.

Eseul/ răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.

Timpul de lucru: 3 ore.

Total: 120 puncte.

Citește cu atenție fragmentele de mai jos:

A. „Nenea Gheorghe ne-a propus să mergem cu el pe Livada Poștei, să ne plimbăm. Mare plimbare nu era, de fapt, că de la noi de-acasă făceam cinci minute până la dealul unde cândva poposeau poștalioanele, așa că, odată ajunși, a zis că mai bine urcăm până la Stejăriș, să ne mai dezmoșțim picioarele, sau până la Piatra Corbului, o țintă pentru cei care cunoșteau bine Brașovul, un colț de stâncă de unde se vedea, întinsă, Țara Bârsei. N-aveam nimic mai bun de făcut, așa că am urcat repede cu el până la pâcul de stejari, unde însoțitorul nostru și-a scos pălăria - știam că pe Nenea Gheorghe nu-l poți vedea fără pălărie, în timp ce tata-mare își mai puneă și câte o șapcă din aia cu cozoroc sau tichia medicală - și ne-am așezat cu toții pe iarbă, la umbra copacilor bătrâni. Eu m-am ghemuit: mâncasem corcodușe din pomul de la capătul primei pante și aveam crampe.

- Mergeam cu Taica la munte, cu oile. Taica avea secretele lui și ni le-a spus, mie și lui frate-meu, și io vi le spun vouă, care sunteți aproape-aproape nepoții mei... Poate odată, dacă dă Dumnezeu, o să am și eu nepoți, de la fiu-meu... Unul dintre secretele lui Taica era: „Cu un ou fiert treci Bucegi”.

- Cum adică? m-am mirat eu, care credeam că oul ăsta e un fel de baghetă magică, pe care o vrăjești și te urcă pe munte ca un teleferic.

- Adică îți ajunge un ou de mâncare, în traistă, ca să rezști la toată oboseala și foamea provocate de trecerea munților, zicea Taica.

Și Nenea Gheorghe mi-a zâmbit, ca și prima dată, cu toți dinții lui micuți și lucioși. Nu i-am zâmbit înapoi, că tocmai aveam un junghi în burtă.

- Taica făcea uneori așa, trecea munții doar cu un ou fiert în chip de merinde. Să țineți minte că se poate și, în plus, adică mai ales, se poate și cu munții ceilalți, cei care nu se văd.

- Care... care munți? a întrebat vărul meu încruntându-se puțin.

- Munții vieții, o să înțelegi tu mai târziu cum e cu rezistența, pițigoiiule. Sper că-și amintește tăurașul meu fără un corn să reziste, i-am spus-o și i-am răs-pus-o.

Aici Nenea Gheorghe a oftat din rărunchi și eu l-am imitat imediat. Pentru mine oftatul și căscatul au fost și sunt molipsitoare, dar, în plus, mă durea burta.

- Unde e, la pension? am întrebat chinuită.

Nenea Gheorghe m-a privit scurt, dar în ochii mei n-a văzut decât inocență. A luat un fir de iarbă și a început să cânte din el, cum noi nici cu muzicuța nu izbuteam. [...]

Într-o seară, după vreo cinci ani, eram cu tata pe stradă și ne-am întâlnit chiar cu fiul lui Nenea Gheorghe. Se sprijinea în baston. Moștenise natura bună a tatălui său și râdea cu plăcere, însă nu era deloc excentric. Se căsătorise cu o femeie înaltă, frumoasă și inteligentă, refugiată din Basarabia. I-am privit, fără să vreau, piciorul stâng: țepăn și cu o gheață neagră, care m-a impresionat. Și-a aprins o țigară. Tatăl meu, care de fapt nu fuma, își mai aprindea câte o țigară, din simpatie, la ocazii. L-a întrebat ce face.

- Mai bine decât la pension, a zis și a râs.

Era a doua oară că auzem cuvântul ăsta.

- Îmi ardea buza după o țigară, chiar mai mult decât după mâncare, a adăugat. Nici nu știi ce plăcere-mi face acum, când pot să-mi aprind una, de câte ori vreau.

După ce ne-am despărțit, tata și-a stins cu grijă țigara din care abia apucase să tragă câteva fumuri și a lăsat-o la vedere, pe o margine de zid ieșită în afară. Știam de ce face asta. La un moment dat, am vrut să strivesc cu piciorul una întreagă, pe care cineva o scăpase pe stradă. Tata nu m-a lăsat, a luat-o de pe jos și a pus-o într-un loc vizibil: „Pentru oamenii care n-au cu ce să-și cumpere”, a spus. Poate se gândea și la cei care fuseseră la pension. Unicul fiu al lui Nenea Gheorghe, taurul lui, Luca, vărul primar al mamei și al mătușii noastre, fusese și el la pension. Am aflat mai târziu că așa se numea închisoarea. Deși n-avea un picior, din război, fusese arestat și condamnat politic.”

(Ioana Pârvulescu, *Inocenții*)

B. „Aveam vreo trei ani,
Stăteam în curte și mă jucam cu niște surcele
Și Rujan, care se învățase să-mpungă,
Nu știu cum scapă de unde era legat
Și vine la mine, mă ia în sus și mă pomenesc zburând.
Noroc că m-a luat între coarne, nu m-a înțepat, nu nimic,
Eu căzusem în picioare și râdeam, că-mi plăcuse
Cum mă lansase în aer.
Boul venea iar spre mine și-atunci a apărut tata,
S-a răstit la el și-a-nceput să-l bată cu un resteu*.

Așa mi-a rămas în minte tata, mânios,
Bătând o vită care era să-i omoare copilul.
Eu stăteam și mă uitam la omul acela înalt, cu mustață,
Care sărise să mă apere. Încă mai râdeam,
Dar tata era supărat tare, și pedepsea strașnic vita nărăvașă.
De felul lui se zice că era foarte blând, visător,
Seara se suia pe o plastă** de fân și se uita la stele.
Scrisa și poezii.

Pe una a publicat-o, încrustând-o cu briceagul
Pe o plută tânără, pe Dobreț,
Singura lui tipăritură în timpul vieții,
Care a tot crescut cu copacul
Și a avut mare influență asupra mea.”

resteu - fiecare dintre cele două bare în formă de cui, din fier sau din lemn, cu care se închid marginile jugului; scurtătură, rețevă.

plastă - claie de fân

(Marin Sorescu, *Tata*, în volumul *La Liliaci*)

Subiectul I (30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Explică felul în care se manifestă oralitatea în dialogurile din textul **A**, folosind două exemple semnificative. **6 p.**
2. Comentează mijloacele prin care sunt exprimate elementele nonverbale și paraverbale în dialogurile din textul **A**. **6 p.**
3. Formulează o idee/ un mesaj care se desprinde din textul **B**, motivându-ți alegerea. **6 p.**
4. Explică învățătura pe care Nenea Gheorghe le-o transmite copiilor prin replica *Taica făcea uneori așa, trecea munții doar cu un ou fiert în chip de merinde. Să Țineți minte că se poate și, în plus, adică mai ales, se poate și cu munții ceilalți, cei care nu se văd*. **6 p.**
5. Care dintre cele două texte ar putea fi mai degrabă adaptat pentru o secvență de piesă de teatru? Motivează-ți alegerea. **6 p.**

Subiectul II (30 de puncte)

Rescrie întâmplarea din textul **B**, redactând un text epic, cu narator obiectiv, omniscient, neimplicat. Textul tău trebuie să fie preponderent narativ și să nu depășească 300 de cuvinte.

Subiectul III (30 de puncte)

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre *relația dintre părinți și copii*, pornind de la cele două texte citate și valorificând experiențele tale culturale.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: ipoteza, constând în formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu 3 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și concluzia/ sinteza.

Redactare (30 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte. Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (organizarea ideilor în scris – 6 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 6 puncte; utilizarea limbii literare – 6 puncte; ortografia – 4 puncte; punctuația – 4 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 2 puncte, respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte – 2 puncte).